

**СПРАВКА ЗА СТЕПЕНТА НА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАЛОЖЕНИТЕ ЦЕЛЕВИ
СТОЙНОСТИ ЗА 2019 Г. ЗА КЛЮЧОВИТЕ ИНДИКАТОРИ, ВКЛЮЧЕНИ В АСБП ЗА
ПЕРИОДА 2019 Г. НА МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА**

**ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА УСТОЙЧИВОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ
И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ**

• **Кратко описание на изпълнението на областта на политиката**

Провежданата политика е насочена към повишаване на добавената стойност, създавана в икономиката и съответно нарастване на БВП. Целите на икономическата политика са стимулиране на износа, повишаване на икономическата активност и съответно заетостта в страната, като крайната цел е подобряване на благосъстоянието на живот.

Ефектът на политиката се изразява в подобрена бизнес среда, по-добро управление на държавните активи, подобрени условия за инвестиции, иновации, високите технологии и предприемаческата активност.

През последните четири години българската икономика отчита годишен ръст в диапазона 3.5% - 3.8%. По данни на НСИ, ръстът на БВП през 2019 г. е 3.4%.

За разлика от отчетената дефлация през периода 2014-2016 г., то през 2017 г. и 2018 г. се отчита нарастване на потребителските цени съответно с 2.1% и 2.8%. През 2019 г. инфлацията възлиза на 3.1%.

От 2012 г. безработицата в страната отчита тенденция на намаление. Това е положителен знак за възстановяването на икономиката и в края на 2018 г. този индикатор достигна 6.1%, а в края на 2019 г. 5.9%.

От 2010 г. се отбелязва тенденция на постепенно възстановяване на промишленото производство. През 2018 г. индексът на промишленото производство нараства с 0.3% спрямо предходната година, а през 2019 г. с 0.6%.

През последните години износьт и вносът се характеризират с ниски нива на промяна, което е пряко обвързано с конюнктурата на външните пазари. По данни на БНБ, през 2018 г. износьт се увеличава с 2.9% на годишна база, а вносът с 6.8%. През 2019 г. износьт нараства с 4.9%, а вносът с 4.0% спрямо предходната година.

Преките чуждестранни инвестиции в България през последните години се запазват на относително стабилно ниво. През 2018 г. преките чуждестранни инвестиции са на стойност 1 027.9 млн. евро или 1.8% от БВП. Преките инвестиции в България през 2019 г. са в размер на 1 092.4 млн. евро или 1.6% от БВП.

• **Ключови индикатори**

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

2000.01.00 Област на политика устойчиво икономическо развитие и конкурентоспособност	Мерна единица	Целева стойност	Отчет 2019 г.
<i>Наименование на индикатора</i>			
1. Реален икономически растеж	% промяна спрямо предходна година	3.7	3.4 *

2. Преки чуждестранни инвестиции	% от БВП	3.6	1.8**
----------------------------------	----------	-----	-------

Източник: Актуализирана макроикономическа прогноза на МФ, есен 2019 г.

Обяснителна информация за изпълнението на ключовите индикатори

БВП през последните години расте в диапазона от 3% до 4% годишно, което дава на икономиката стабилен и дългосрочен растеж. По предварителни данни на НСИ, ръстът на БВП през 2019 г. е 3.4%. Според оценките на Министерство на финансите БВП през следващите две години ще нараства с 3.3% годишно.

Преките чуждестранни инвестиции в България през последните години се запазват на относително стабилно ниво. През 2018 г. преките чуждестранни инвестиции са на стойност 1 027.9 млн. евро или 1.8% от БВП, а през следващата 2019 г. са 1 092.4 млн. евро или 1.6% от БВП.

*Изчислен по производствения метод, БВП по пазарни цени е сумата от брутната добавена стойност по базисни цени за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

Брутната добавена стойност (по базисни цени) е стойността на произведените стоки и услуги в резултат на производствената дейност на резидентите.

Реалното нарастване на БВП отразява ръста на БВП по базисни цени и промяната на икономическата активност в страната и има пряко отношение към осигуряване на устойчив икономически растеж, което е основна цел на настоящата политика.

**Индикаторът Преки чуждестранни инвестиции представлява вложенията, включващи дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие – резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

Преките инвестиции са част от платежния баланс на страната и отразяват движението на капитали от и към чужбина. Те отразяват индиректно атрактивността на условията за бизнес в България и перспективите за тяхното развитие. Преките чуждестранни инвестиции са свързани с въвеждането на иновации, както и повишаването на производителността на труда, както и конкурентоспособността на икономиката.

Причините за съответното изпълнение или отклонение от определените целеви стойности и очакваните резултати за съответния ключов индикатор

И двата индикатора се отнасят към Стратегическа цел: „Повишаване на потенциала за икономически растеж и подобряване на възможностите за участие в единния европейски пазар и пазарите на трети страни“.

Източникът за индикаторите Реален икономически растеж и Преки чуждестранни инвестиции е редовната макроикономическа прогноза на Министерство на финансите (пролетна или есенна).

Отклонението на отчетената стойност на индикаторите от целевите стойности се дължи на множество фактори от национален и международен характер, както и непредвидимия характер на определени събития от политическо или икономическо естество.

Един от главните фактори за по-ниския икономически ръст е влошаващата се международна бизнес среда през 2019 г. и България, като силно обвързана с европейската икономика понася това негативно влияние.

По отношение на вътрешната среда, крайното потребление расте с 9.5% през 2019 г., но бруто капиталобразуването намалява с 1% на годишна база, което е индикатор за повишена предпазливост на инвеститорите в национален план.

ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ЕФЕКТИВНОТО ВЪНШНОИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО

• Кратко описание на изпълнението на областта на политиката

Политиката за ефективно външноикономическо сътрудничество е решаваща за устойчивото икономическо развитие на страната и подобряване на конкурентоспособността на българските предприятия. Постигането на ръст на износа и привличането на инвестиции са важни за технологичната модернизация и обновяването на производството, за развитието на иновативни продукти и услуги.

Износът на стоки и услуги и преките чуждестранни инвестиции са едни от основните източници за осигуряване устойчив растеж, основан на експортното ориентиране и повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.

По данни на НСИ за 2019 г. износът на Република България възлиза на 58393.4 млн. лв., като нараства с 4.2% в сравнение с 2018 г. През 2019 г. износът на Република България за страните от Европейския съюз е нараснал с 2.9% спрямо 2018 г. и е в размер на 38779.5 млн. лева. Основни търговски партньори на България са Германия, Румъния, Италия, Гърция, Франция и Белгия, които формират 66.5% от износа ни за ЕС. През 2019 г. износът ни за трети страни е в размер на 19 613.9 млн. лв., което представлява ръст от 7.0% спрямо 2018 г. Основни търговски партньори са Турция, Китай, Сърбия, Съединените американски щати, Руската федерация и Република Северна Македония, които формират 50.6% от експорта за тази група страни.

По данни на НСИ вносът през 2019 г. възлиза на 65135.7 млн. лв., като нараства с 3.6% в сравнение с 2018 г. През 2019 г. вносът на Република България от страните от Европейския съюз е нараснал с 3.1% спрямо 2018 г. и е в размер на 41143.0 млн. лева. През 2019 г. вносът от трети страни е в размер на 23992.7 млн. лв., като нараства с 4.5% спрямо 2018 г.

Подобрили са и условията за българския бизнес на чуждестранните пазари чрез създаване на договорна рамка, като са постигнати многостранни и двустранни договорености за икономическо, търговско и техническо сътрудничество, включително и чрез подписване на меморандуми за сътрудничество.

През отчетния период бе постигнат напредък във водените от Европейската комисия (ЕК) преговори за сключване на преференциални търговски споразумения с трети страни и региони и многостранни инициативи в Световната търговска организация, в контекста на дейностите, насочени към подобряване интегрирането на българската икономика в международната търговска система, чрез прилагане на Общата търговска политика на Европейския съюз и координиране на изпълнението на задълженията на страната по сключените от ЕС международни споразумения и договорености. По-конкретните резултати се изразяват в подписаните Споразумение за свободна търговия и Споразумение за защита на инвестициите между ЕС и Виетнам, както и постигнатото политическо съгласие за приключване на преговорите между ЕС и страните от Меркосур. Също така, Министерският съвет на Република България, със свое решение, одобри Всеобхватното икономическо и търговско споразумение (СЕТА) между ЕС и Канада и предложи на Народното събрание да ратифицира със закон споразумението.

- **Ключови индикатори**

КЛЮЧОВИ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

2000.02.00 Област на политика ефективно външноикономическо сътрудничество	Мерна единица	Целева стойност	Отчет 2019 г.
Наименование на индикатора			
1. Износ на стоки	%	4.9	4.2
2. Внос на стоки	%	7.0	3.6
3. Постигнати многостранни и двустранни договорености за икономическо, търговско и техническо сътрудничество	Бр.	3	13

Обяснителна информация за изпълнението на ключовите индикатори

Износът на стоки е основен двигател на икономическия ръст на страната чрез валутните приходи от износа на стоки, а вносът на стоки осигурява основните ресурси за икономическото развитие на страната.

Износът и вносът на Република България през 2019 г. нарастват в сравнение със същия период на предходната година, което е видно от данните, посочени в степента на изпълнение на целите на политиката.

Постигането на многостранни и двустранни договорености за икономическо, търговско и техническо сътрудничество осигурява наличието на адекватна договорно-правна рамка и създава благоприятни условия за подобряване на експортния потенциал на българските компании и разширяване на присъствието на български стоки и услуги на чужди пазари.

През 2019 г. са осъществени мероприятия за разширяване на търговско-икономическото сътрудничество, подписани са и са съгласувани 13 споразумения, меморандуми и други договори в областта на икономиката.

Причините за съответното неизпълнение или отклонение от определените целеви стойности и очакваните резултати за съответния ключов индикатор

Причините за лекото отклонение при износа и по-чувствителното неизпълнение при вноса на стоки са прекалено оптимистичните очаквания за развитието на световната икономика през 2019 г., които са отразени в заложените целеви стойности. От м. август 2019 г. започна забавяне в растежа на световната икономика, което се отрази и на българската. Ръстът на промишленото производство в наши основни външнотърговски партньори беше забавен и намален до около 1%, което доведе и до намалено търсене на български стоки за износ. Това се отрази на вътрешното потребление и доведе до отражение върху на вноса.

През отчетния период бе постигнат напредък във водените от ЕК преговори за сключване на преференциални търговски споразумения с трети страни и региони. Финализирани и подписани бяха и редица двустранни споразумения на Министерството на икономиката с партньорски институции.